

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

18 Mart 2021

Sayı :30824082-610 567296
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste (8 Sayfa)

-Cevap Yazısı (58 Adet, 115 Sayfa)

7/32955	} G.K.	7/40778-7/40780	} G.K.	7/41492-7/41496	} G.K.
7/34528		7/40783-7/40784		7/41612-7/41614	
7/37348		7/40884			
7/38519		7/40946-7/40948		7/41713	
7/38977		7/41052-7/41054		7/41715	
7/39965		7/41144-7/41146		7/41719-7/41720	
7/39972-7/39974		7/41149-7/41150		7/41831-7/41833	
7/40300-7/40301		7/41152-7/41153		7/42163	
7/40436-7/40437		7/41156		7/42725	
7/40439-7/40440		7/41304-7/41306			
7/40689		7/41401			
		7/41404-7/41405			

7/41833

**TRABZON MİLLETVEKİLİ
SAYIN HÜSEYİN ÖRS'ÜN
TBMM 7/41833 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI**

SORULAR

Ordu ili Korgan ilçesinde Güllü Deresi ve Karakoyun Deresi üzerinde yapımı planlanan BALAMİR HES elektrik santrallerinin bölge halkının yaşam alanı olan dere havzasını kurutacağı, dere suyunun HES yapımı için uygun ve yeterli debiye sahip olmadığı tarafımıza iletilmiştir. Konu ile ilgili olarak Ordu İdare Mahkemesi'ne yürütmeyi durdurma talepli dava açıldığı ve davanın da devam ettiği bilinmektedir. 12 Şubat tarihinde keşif ve bilirkişi incelemesi yapılmış olup bilirkişi raporları ve itiraz süreci sonucunda mahkeme kararı beklenmektedir.

Bahsi geçen HES projelerinin I.ci aşaması ÇED sürecidir. ÇED "olumlu" kararının ardından imar planlamaları yapılmaktadır. Yapılan imar planları ve uygulamalarında nihai ÇED raporuna uymak zorunludur. Nihai ÇED raporu 11.11.2013 tarih ve 3218 sayı ile kesinleşerek yüklenici firmaya ÇED "olumlu" belgesi verilmiş; ancak ÇED yönetmeliği 14/4 Maddesi uyarınca "ÇED olumlu kararı verilen proje için 7 yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda ÇED olumlu kararı geçersiz sayılır." hükmünü amirdir.

İlgili şirket; 06.10.2020 tarihinde Çevre ve Şehircilik Ordu İl Müdürlüğüne dilekçe vererek Eylül ayı itibarı ile kazı ve imalat çalışmaları yaptığını beyan etmiş ve bu beyan hiçbir inceleme yapılmaksızın ve hiçbir resmi tutanak olmaksızın doğru kabul edilerek ÇED süresinin devam etmesine karar verilmiştir. Bu husus ile ilgili de bölge halkı tarafından kanuni işlemlerin başlatılacağı bilinmektedir.

Bu çerçevede;

- 1) İlgili şirket tarafından 06.10.2020 tarihinde Çevre ve Şehircilik Ordu İl Müdürlüğü'ne Eylül ayı itibarıyla kazı ve imalat çalışmaları yaptığını ilişkin dilekçe verdiği ancak hiçbir inceleme yapılmadan ve resmi tutanak tutulmadan ÇED sürecinin devam etmesine karar verildiği doğru mudur? İnceleme ve resmi tutanak olmadan ÇED sürecinin devam etmesine karar verilmesinin amaç ve gerekçesi nedir?
- 2) Şirketin 7 yıllık sürenin bitimi olan 11.11.2020 tarihine kadar; ÇED raporunda belirtilen "Kamulaştırma hazine ve kamu arazilerinin tahsis ve mülkiyet" ile ilgili düzenlemeleri tamamlamadığı belirtilmektedir. Bu doğru mudur? Doğru ise ÇED sürecinin devam ettirilmesi kararına ilişkin Bakanlığınız ya da ilgili kurumların bir yaptırım ya da iptal söz konusu mudur?
- 3) Nihai ÇED raporunda zorunlu görülen ve mutlaka alınması gereken izinlerin alınmadığı doğru mudur? Doğru ise bir yaptırım olacak mıdır? İzin alınmış ise, resmi bir evrak mevcut mudur?
- 4) Projenin yapılacağı bölge ile ilgili kamulaştırma çalışmalarının tamamlanmadığı ve hazine arazilerinin tahsis işlemlerinin yapılmadığı doğru mudur?
- 5) Mülkiyet düzenlemesi yapılmadan inşaata başlanamayacağı bilinmektedir. Mülkiyet düzenlemesinin tamamlanmış mıdır?
- 6) HES yapılmak istenen akarsu üzerindeki canlılar için çalışmalara başlamadan önce uzman bir hidrobiyologtan balık ve sucul yaşam için rapor alınmış mıdır? Alınmış ise raporun sonucu nedir?
- 7) Orman İşletme Müdürlüğü'nden gerekli izinlerin alınmadığı, hangi ağaçların kesileceğinin işaretlenmediği hususu doğru mudur? Bu izinler alınmadan projeye başlanabilir mi?
- 8) Eylül 2020 tarihi itibarıyla Güllü Deresinde OSKİ ve Korgan Belediyesi tarafından mini baraj yapım inşaatının başlatıldığı bilinmektedir. Bu durum dere havzasının içme suyu ihtiyacı için kullanıldığını ve debinin daha da düştüğünü gösterir. Bu durumda bahse konu yere HES projesi yapılması doğru mudur?

9) Projelerin yapılmak istendiği bölgelerde içme suyu, sucul yaşam, doğa tahribatı, ağaç kesilmesi ve bölgeye etkileri ile ilgili denetimler yapılmış mıdır? Yapılmış ise kim ya da hangi kurumlar tarafından yapılmıştır? Yapılmamış ise denetimsiz bir şekilde ısrarla projeye ÇED raporunun devam kararı verilmesinin nedeni nedir?

10) Belirtilen bilgiler ve belgeler doğrultusunda Bakanlığınızca ne gibi iş ve işlemler yapılacaktır? Projelerin iptali için girişimde bulunup işlem yapacak mısınız?

CEVAP

Ordu İli Korgan İlçesi Güllü Deresi üzerinde KV Elektrik Üretim A.Ş. tarafından yapılması planlanan "Balamir HES (toplam 15,018MWm/14,192MW kurulu gücünde 4 regülatör-4 HES) projesiyle ilgili Bakanlığımızın 11/11/2013 tarih ve 18276 sayılı yazısı ile "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı verilmiştir.

"Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararının iptali ve yürütmesinin durdurulması talebiyle Bakanlığımız aleyhine Ordu İdare Mahkemesinin 2014/166 esasına ilişkin açılan davada Mahkemenin 08/09/2015 tarihli ve E.2014/166 k.2015/1245 sayılı kararı ile davanın reddine karar verilmiştir. Mezkûr hakkında davacı tarafca yapılan vaki temyiz başvurusu Danıştay Ondördüncü Daire Başkanlığının 21.02.2017 tarihli, E.2016/5754-K.2017/939 sayılı kararıyla reddedilerek söz konusu karar onararak kesinleşmiştir. Önergede bahsi geçen dava ise onaylı imar planına karşı açılmıştır.

06.10.2020 tarihli ve 1 sayılı yazısıyla Kv Elektrik Üretim Anonim Şirketi; gerekli izinlerin alındığı ve imar planının onaylandığı belirtilerek eylül ayı itibariyle kazı ve imalat çalışmalarına başlandığını Ordu Valiliğine bildirmiştir.

Korgan Kaymakamlığı Milli Emlak Şefliği'nin 04.11.2020 tarih ve 15480 sayılı yazısında; Korgan İlçesi Çiftlik Mahallesi Keş Deresi üzerinde KV Elektrik Üretim A.Ş tarafından yapılmakta olan Balamir HES projesinde şantiye alanı olarak kullanılmak üzere 444 ada 1 parselde bulunan ve mülkiyeti hazineye ait 5626,35 m² hali arazi niteliğindeki taşınmaz için 09.09.2020 tarihinde kiralama isteğinde bulunulduğu belirtilmiştir.

Korgan İlçe Jandarma Komutanlığı'nın 28.10.2020 tarih ve 5609732 sayılı yazısında kendilerine 21.06.2020 tarihinde yapılan şikayete yapılan incelemede sahada iş makinelerinin olduğu, yaklaşık 300 metre yol yapıldığı, dere kenarında bulunan alana tuğladan duvar çevrilmeye başlandığı, 23.06.2020 tarihinde yapılan incelemede dere kenarına yaklaşık 1 km stabilize yeni yol yapıldığı, söz konusu alanda bulunan boş arazide ev yapmak için temel üzerine tuğla örülü vaziyette yapının yapıldığı, yapının çatı ve ön kısmının olmadığı, alanda konteynır bulunduğu, 2 kepçe ve 1 adet kamyonun bu boş alanda park halinde olduğu tespit edildiği, 06.07.2020 tarihinde yapılan denetimde dere yatağında herhangi bir çalışmanın olmadığı, 2 odalı betonarme bir yapının, 1 adet jeneratör, 2 adet konteynır, 2 iş makinesi, 1 kamyon, 1 tanker aracı olduğu ve şirkette çalıştığını beyan eden 1 kişinin bulunduğu ve herhangi bir çalışmanın olmadığı tespit edildiği belirtilmiştir.

Korgan Belediye Başkanlığı'nın 20.10.2020 tarih ve 777 sayılı yazısında; Çamlı Mahallesi 21.08.2020 tarihinde sahada yapılan incelemede Maliye Hazinesine ait alanda 2 adet konteynır + 1 adet işçi çadırı ve 1 adet banyo-wc'nin tespit edildiği ve söz konusu alanın HES şantiyesi olduğu ve öncesinde İlçe Jandarma Komutanlığınca durdurulduğundan sahada kimsenin bulunmadığının tespit edildiği belirtilmiştir.

Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzün 11.01.2021 tarihli ve E-96674282-220.01-53670 sayılı yazısı ile Bakanlığımıza sunulan 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planının onaylandığı ayrıca imar planına esas jeolojik ve jeoteknik etüt raporunun 28.05.2020 tarihinde onaylandığı ve inşaat çalışmalarına başlanıldığından dolayı Bakanlığımız tarafından verilen 11.11.2013 tarih ve 3218 sayılı karar ile "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararının geçerli olduğu şirkete bildirilmiştir.

Kv Elektrik Üretim Anonim Şirketi'nin 19.01.2021 tarihli yazısı ile şirket Balamir 1-2-3-4 HES projeleri için 11.11.2013 tarihinde ÇED Olumlu kararı alındığı ve proje sahasında harita alımı, jeolojik etüt, projelendirme vb. gibi tüm çalışmalar yapıldıktan sonra inşaat faaliyetlerine başlanıldığı ancak yoğun ve şiddetli şekilde yöre halkının tepkisi ve saldırı nedeni ile can ve mal güvenliğini korumak ve yöre halkının yoğun tepki gösterdiği konularla ilgili olarak söz konusu proje formülasyonunu tekrar değerlendirme zorunluluğu doğduğu bildirilerek projede formülasyon değişikliğinin Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 24. Maddesinde yer alan olağanüstü durumlar kapsamında değerlendirilerek tüm iş ve işlemlerin yeni formülasyona göre revize edilmesi hususu ile ilgili görüşümüzü istemiştir.

Bakanlığımızın 29.01.2021 tarihli ve E-48331039-220.01-185504 sayılı yazısı ile; "yazı ve eklerinin, Nihai ÇED Raporu ile birlikte, DSİ Genel Müdürlüğünün 20.11.2020 tarih ve 730455 sayılı yazısında belirtilen hususlar da göz önünde bulundurulmak suretiyle incelenmesi neticesinde; "Balamir HES (Toplam 15,018 MWm/14,192 MWe Kurulu gücünde 4 Regülatör-4 HES)" projesi hakkında Bakanlığımızca 11.11.2013 tarih ve 3218 no'lu "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı verildiği, proje sahibi şirket tarafından yapılan beyana göre, 11.11.2020 tarihinden önce inşaat faaliyetine başlanıldığı, projenin Nihai ÇED Raporunda belirtilen formülasyonda değişiklik yapılarak memba ve mansap kot sınırları 647,60 m-248,00 m içerisinde kalınmak kaydı ile Balamir-4 Regülatörünün 402 m kotuna Balamir-4 santral yerinin ise 282 m kotuna çekileceği, Cebri boru uzunluğunun ise bir miktar azalacağının belirtildiği anlaşılmıştır.

Bununla birlikte, DSİ Genel Müdürlüğü'nün, söz konusu proje hakkında hazırlanan Nisan-2020 tarihli Revize Fizibilite Raporuna ilişkin yazı ile Bakanlığımıza da bildirilmiş olan uygunluk yazısından, projede yapılan kot değişikliğinin şirkete ait dilekçede belirtilen kotlar ile uyumlu olup olmadığı, proje sahibinin dilekçesinin ekinde sunulan bilgilerden, proje inşaatı kapsamında ÇED Olumlu Kararına konu Nihai ÇED Raporunda belirtilen formülasyonun (kotların, koordinatların vb) dışına çıkılıp çıkılmadığı hususları anlaşılamadığından, projede planlanan değişikliğin ayırt edilebilmesi için projenin eski ve yeni durumunun aynı harita üzerinde gösterilmesi (1/25.000 lik topografik harita üzerinde) ve Nihai ÇED Raporunda belirtilen çevresel önlemler ile yapılması planlanan formülasyon sonucunda açığa çıkacak çevresel etkilerin (hafriyat, toz, patlatma, titreşim, gürültü, alan kullanımı, ağaç kesimi vb) ve önlemlerin karşılaştırmasının bir tablo üzerinde yapılması, projenin debisinde herhangi bir değişiklik olup olmayacağının belgelendirilmesi, ayrıca 11.11.2020 tarihinden önce ÇED kararı verilmiş haliyle proje kapsamında inşaat çalışmalarına başlanıldığına dair bilgi ve belgelerin (jeolojik-jeoteknik etüt raporlarının, onaylı İmar Planlarının, sahaya ilişkin etüt ve fotoğrafların, vb) Bakanlığımıza sunulması durumunda ÇED Yönetmeliği kapsamında değerlendirme yapılacağı" bildirilmiştir.

Bunun üzerine Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzün 02.02.2021 tarihli ve E-96674282-220.01-209559 sayılı yazısı ile şirkete Bakanlığımızın görüşü gönderilerek gereğinin yapılması istenmiştir.